

Vad säger Skolverket?

Skolverkets definition av läsning utgår från *The Simple View of Reading*.
Vad är det? Vi frågade Barbro Westlund.

Barbro Westlund

»Formeln (SVR) skapades av Gough & Tunmer (1986):
R (Reading = D (Decoding) x C (Comprehension).
Obs! Comprehension betyder språkförståelse, inte läsförståelse! Den svenska översättningen blev:
L (Läsning) = A (Avkodning x F (Förståelse).
Eftersom många missuppfattade »förståelse« ändrade Hoover och Gough (1990) formeln till: **RC (Reading Comprehension) = D (Decoding x LC (Linguistic comprehension/Listening Comprehension)**.
På svenska, blir det då: **Läsförståelse = A (Avkodning) x F (språkförståelse)**.
– Och läsförståelse är ju syftet eller målet med all läsning, eller hur?«

Ht-22 börjar Skolverkets reviderade kursplaner att gälla. Målet med revideringen har varit att göra kursplanerna till ett bättre arbetsverktyg för lärarna.

Grundstrukturen i kursplanerna känns igen sedan tidigare med ett syfte och ett centralt innehåll som styr undervisningen och där kunskapskraven är ett stöd för bedömning. De betydelsefulla värdeorden är kvar, men har minskat i antal. I de ändrade kursplanerna läggs mer vikt på fakta och förståelse och en tydligare fördelning och progression mellan grundskolans olika stadier märks. Vad och hur mycket som ändrats varierar i kursplanerna för de olika ämnena.

I kursplanen för svenska kan man se i det centrala innehållet för årskurs 1–3 att läsning lyfts. Det skrivs tydligt fram vad som avses med läsning och i vilken form den ska undervisas i, som till exempel att samla eleverna i gemensam läsning under lärarens ledning och att stötta elever i deras enskilda läsning. Vikten av att i skolans tidiga årskurser undervisa om att tala och samtala förstärks.

Hur ser det ut i läromedlet ABC-klubben?

I ABC-klubbens lärarhandledningar finns en översikt där läromedlet för förskoleklass och åk 1–3 kopplas till de olika punkterna i det centrala innehållet i svenska. På sidan härintill visas en uppdaterad version som är framtagen till de ändrade kursplanerna. Denna översikt finns även att ladda ned från ABC-klubbens sida för extramaterial på nok.se.

Översikt kursplan 2022!

Centralt innehåll i årskurs 1–3

Här följer en översikt där vi kopplar ABC-klubben för förskoleklass och åk 1, 2 och 3 till de olika punkterna i det centrala innehållet i svenska för åk 1–3.

Vi har markerat med **F** de punkter som tydligt ingår i arbetet med ABC-klubben för förskoleklass och med **f** de punkter som ABC-klubben ”nosar” på under förskoleklassåret.

Läsa och skriva

F	1	2	3	Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter.
F	1	2	3	Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap i texterna och jämföra med egna erfarenheter.
F	1	2	3	Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva ord, meningar och olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
		2	3	Grundläggande textbearbetning.
	1	2	3	Handstil och att skriva med digitala verktyg.
	1	2	3	Språkliga strukturer och normer. Grundläggande skrivregler, med gemener och versaler, de vanligaste skiljetecknen samt stavning av vanligt förekommande ord i elevnära texter
F	1	2	3	Alfabetet och alfabetisk ordning.

Tala, lyssna och samtala

F	1	2	3	Strukturerade samtal. Att berätta om vardagliga händelser samt att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Att lyssna, ställa frågor och ge kommentarer.
F	1	2	3	Att lyssna aktivt och återberätta viktiga delar av ett innehåll.
F	1	2	3	Att ge och ta emot muntliga instruktioner.
F	1	2	3	Muntliga presentationer och muntligt berättande. Föremål, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel som kan stödja presentationer.

Texter

F	1	2	3	Skönlitteratur för barn från olika tider och skilda delar av världen. Sånger, muntligt berättande, bilderböcker, kapitelböcker, lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors upplevelser och erfarenheter.
F		2	3	Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning samt personbeskrivningar.
f		2	3	Några skönlitterära betydelsefulla barnboks författare och illustratörer.
f		2	3	Sakprosatexter för barn. Beskrivande, förklarande och instruerande texter och hur deras innehåll kan organiseras.
f	1	2	3	Texter som kombinerar ord och bild samt texter i digitala miljöer för barn.

Språkbruk

F		2	3	Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel grafiska modeller.
F	1	2	3	Ord och begrepp för att på ett varierat sätt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
f	1	2	3	Hur ord och yttranden uppfattas av omgivningen beroende på kroppsspråk, tonfall och ords nyanser. Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.
		2	3	Skilnader mellan tal- och skriftspråk.

Informationssökning och källkritik

			3	Informationssökning i böcker, tidskrifter och på webbplatser för barn samt i söktjänster på internet.
		2	3	Hur texters avsändare påverkar innehållet.

Texten i tabellen är från den ändrade kursplanen i svenska som börjar att gälla den 1 juli 2022.